

SZTUKA AMERYKI ŁACIŃSKIEJ 2011, NR 1

ISSN 2299-260X

Motywy pochodzenia europejskiego jako jeden z aspektów badań nad stylistyką *mestizo* w barokowej architekturze Wicekrólestwa Peru

Agata Andrzejewska
(Uniwersytet Łódzki,
Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata)

Terminologia dotycząca południowoamerykańskiej architektury barokowej stanowi pole dyskusji dla historyków sztuki co najmniej od początków XX w. Wtedy to bowiem zwróciło uwagę badaczy intrygujące, acz efemeryczne zjawisko, które w zauważalny sposób zaznaczyło w XVII i XVIII w. swoją obecność na fasadach znacznej liczby kościołów na obszarze dawnego wicekrólestwa Peru. Stosowane określenia dla tej stylistyki to m.in. „architektura ludowa”, jak nazywa ją Graziano Gasparini¹ i „barok andyjski”, którym to terminem posługują się José de Mesa i Teresa Gisbert². Jednakże, najczęściej używaną obecnie nazwą jest „styl metyski”, dla którego stosować będą oryginalne hiszpańskojęzyczne określenie *mestizo*.

Naukowcy starali się znaleźć odpowiedni termin, który odnosiłby się do sztuki powstałej w wyniku połączenia wpływów europejskich z tubylczy mi. Już na początku XX w. Martin Noel, architekt i historyk argentyński, użył określenia „hiszpańsko-indiański”. W latach 30. ten sam badacz zaczął stosować terminy: „ibero-andyjski” oraz „indiańsko-peruwiański”. W 1938 r. po raz

¹ GASPARINI 1966: 51; Autor nazywa sztukę *mestizo* architekturą „popularną”, która oznacza architekturę ludową.

² MESA, GISBERT 1975: 9. Mesa i Gisbert używają nazwy „barroco Andino” oznaczający barok andyjski.